

Telegraful Român

Organul oficial al Arhiepiscopiei ortodoxe române

Onor. Asociațiunea pentru literatura
română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Ahonamentul

pentru parohii cl. I Lei 800; cl. II Lei 600; cl. III Lei 500. Particulari Lei 500. Autorități și străinătate Lei 1000. De sprijin Lei 1500. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se retuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 12 Lei pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 35.

CUVÂNTAREA

I. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului
la primirea delegației preoților uniți
la Sfânta Patriarhie

Hristos în mijlocul nostru:

(Răspund preoții uniți: Este și va fi).

Inalt Prea Sf. Părinte Patriarh,

Inalt Prea Sfințiți,

Prea Sfințiți,

Prea C. Părinți și Frați,

Am ascultat cu încordată atenție și cu negrăită bucurie și, mărturisesc, cu vie emoție proclamația prin care aduceți la cunoștință hotărîrea a mai bine de 400 de preoți până azi aparținători Bisericii unite de-a se întoarce la sânul cald al Bisericii ortodoxe. Mulțumesc bunului Dumnezeu că ne-a ajutat să ajungem această zi pe care a făcut-o El ca să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa.

Poporul român s'a născut, a crescut și a trăit dealungul veacurilor în sfânta Biserică ortodoxă. Ea a fost, după cuvântul inspirat al unui mare bărbat al neamului, mama cea bună a întregului popor român. Prin aceleași povești și îndemnuri, prin aceleași sfinte slujbe și prin aceleași credință, ea a ajutat poporului nostru, de o parte și de alta a Carpaților, să-și închege acea admirabilă și indestructibilă unitate sufletească cu care nu se pot mângăia alte popoare de pe lume. Această unitate sufletească a constituit temelia pe care s'a clădit, la plinirea vremii, unitatea politică-națională a poporului nostru, la care deasemenea a contribuit în mare măsură Biserica și slujitorii ei.

Nicio singură dată nu și-a manifestat poporul român nemulțumirea cu Biserica sa. E o constatare ce se desprinde din toată istoria noastră și de pe toate paginile ei. De câte ori au încercat alții să-l atragă dela sânul ei, poporul nostru a refuzat cu hotărîre să le urmeze îndemnurile amăgitoare. Mă refer la Biserica papistă, care a căutat să se apropie în diferite chipuri de sufletul neamului nostru, ba prin înființarea unor episcopii la Baia, la Argeș, ba prin mijlocirea unor domnițe, cari înlesneau emisarilor catolici pătrunderea în intimitatea curților domnești. Totdeauna poporul român a respins aceste ademeniri și încercări și până la urmă nu s'a ales nimic de ele.

Dar argumentul cel mai puternic că sufletul poporului nostru a refuzat sistematic catolicismul apusean e tocmai această așa zisă unire, care s'a inițiat la anul 1700. Vă întreb eu, Prea Iubiți Frați, și întreb pe toți aceia,

cari știu ce e catolicismul, cari cunosc dogmele, slujbele și spiritul lui: se găsește ceva din el în sufletul poporului nostru, după 250 de ani de străduințe de-a se infiltra în el? E un fapt incontestabil că n'a reușit să se introducă în sufletul poporului român.

Nici măcar cele patru puncte n'au reușit să se introducă în acest suflet. Oare ați săvârșit P. C. Voastre vreodată sf. cuminecătură cu ostie? (Răspuns unanim: Niciodată). Dar Filioque s'a mărturisit în vreo biserică unită? Eu știu că nici în catedrala mitropolitană din Blaj nu se rostea simbolul credinței cu acest adaus, de frica poporului. Nici credința în purgator n'aputut fi introdusă în sufletul poporului nostru. A rămas papismul, sau supunerea față de scaunul papal. Dar în conștiința religioasă a poporului nostru, nici după 250 de ani n'a putut să se închege un sentiment de legătură sufletească cu papa dela Roma. Poporul român nu se simte fiu al papei, nu-l simte pe papa aproape de sine și de viața sa.

Poporul nostru întreg, chiar și cel ce-a aparținut Bisericii unite, când vorbește de catolici îi numește papistași, prin ceace se mărturisește pe sine deosebit de papistași, într'o credință superioară față de a papistașilor, în credința nealterată, rămasă dela Domnul Hristos. Atunci ce piedecă există în conștiința religioasă a poporului unit, în măsură să-l oprească de-a se întoarce acasă? Nu există niciuna! Poporul aparținător Bisericii unite trăiește și azi în aceeași credință și în aceeași tradiție de viață religioasă în care au trăit și înaintașii săi până la 1700 și în care trăiește majoritatea covârșitoare a poporului nostru. Unde sunt atunci pretinsele piedeci dogmatice pe cari ar vrea să le pună unii în calea pornirii firești și spontane a preoților și a poporului unit de-a se întoarce la sânul Bisericii ortodoxe?

Dar însași separația formală, care a existat până acum în sânul poporului român din Ardeal, cine a făcut-o? Poporul n'a voit-o, pentru că nici n'a fost întreat și a luptat cu îndârjire împotriva ei. N'au voit-o nici măcar cei ce au semnat actul de unire dela 1700. Căci iată ce zic: „Și așa ne unim acești ce scriem mai sus, cum toată legea noastră, slujba bisericii, liturghia și posturile să stea pe loc, iară să n'ar sta pe loc acelea,

nici aceste pecefi să n'aibă nici o tărie asupra noastră". „Legea" e întreg ansamblul învățăturilor de credință ale Bisericii.

Atunci cine a făcut unația?

Numai dușmanii neamului nostru au făcut această desbinare. Habsburgii și agenții papii. Habsburgii ajunși stăpâni peste Ardeal au voit să-și creeze aici o aderență mai puternică. Sașii erau luterani, o bună parte din Săcui și Unguri erau reformați. Catolici pe cari să poată conta în mod sigur în orice împrejurări, rămăseseră puțini. Și atunci s'au gândit să atragă în partida pe care se pot bizui masa poporului român, care era în majoritate în Ardeal, trecând-o la catolicism. Acesta a fost interesul pe care l-au urmărit. Dar au mai urmărit ceva: să despartă pe Românii din Ardeal de frații lor din Principatele Dunărene, pentru a nu se mai gândi la o eventuală unire politică cu ei, pentru a nu mai gravita spre un centru din afara imperiului austriac. Acest gând al lor l-au pus în gura lui Atanasie Anghel, care cu ocazia jurământului ce-a trebuit să-l facă la Viena, făgăduiește să se „lapede de toată corespundența și dătătura în știință prin scrisoare și prietășugul șișmaticilor, a ereticilor și a Craiului sau Vodei Țării Muntenești, nici o carte de acum înainte cu aceia răspuns nu voiu avea și nici pe Bucureștean mai mult al meu arhiepiscop și mitropolit a fi, nu-l voiu cunoaște"... Planul Habsburgilor era să ridice, pe lângă granițele politice din vârful Carpaților, și o graniță sufletească între o parte și alta a poporului român, să despartă ceace unise Dumnezeu. Dar ceace a făcut Dumnezeu nu poate fi stricat de uneltirile omenești. Sufletul neamului, una prin natura lui, a rămas una și în mărturisirea lui Hristos, care unul e și El. Au doară s'a împărțit Hristos, — vă întreb cu sf. Apostol Pavel — vreodată în sânul poporului nostru? Niciodată. El a rămas unul și același pentru toți fiii neamului nostru, întărind unitatea dintre ei și nu slăbind-o.

Chiar modul cum s'a înfăptuit unirea arată că ea n'a pătruns în suflete. Ea a fost impusă ca o formă exterioară, prin mijloace cari nu pot pătrunde în sanctuarul sufletelor. A fost impusă prin făgăduieli nesincere, cu teroare, prin gurile de foc ale tunurilor îndreptate spre satele cari rezistau. Aproape un secol a durat războiul stăpânirii străine împotriva unui popor desbrăcat de orice putere lumească până a reușit să câștige o parte din el, ca apoi un veac și jumătate să continue o vrajă necur-

mată între frații de aceeași limbă pentru iluzia unei deosebiri de credință, aruncată de dușmani între ei.

Refacerea unității bisericești trebuia să se facă la Alba-Iulia, în 1918, deodată cu înfăptuirea unității politice. Dar se vede că bunul Dumnezeu n'a voit să ne hărăzească toate bucuriile deodată, ci ca să ne îndulcească cu ele pe rând, Dumnezeu ne-a dat această bucurie astăzi, învrednicindu-ne să trăim momentul mult așteptat de-a vedea frații reîntorcându-se de bunăvoie și cu inima caldă, la sânul Bisericii noastre. Actul acesta rezultă din suferințele înaintașilor noștri, din durerile mucenicilor cari au îndurat chinuri și moartea pentru credința lor, din rugăciunile părinților noștri cari au murit cu dorul acestui mare ideal. Fericiti suntem noi că ni s'a dat să trăim înfăptuirea acestui vis; să vedem cum se strâng rândurile tuturor fiilor poporului nostru în jurul altarelor românești. Precum avem o limbă, așa se cade să ne închinăm și la aceleași altare, arătând cum credința noastră a rămas una ca și cămașa necusută a lui Hristos, neputând fi ruptă de dușmanii noștri. Saltă inimile noastre de bucurie când ne gândim la aportul ce-l veți aduce, iubii noștri frați, la sporirea puterilor naționale.

Vă primim cu dragostea cea mai duioasă a sufletelor noastre. Să fiți asigurați de toată caldă noastră iubire frățească și să vă simțiți în sânul Bisericii ortodoxe ca la voi acasă. Căci ea e tot așa de mult și a voastră ca și a noastră. Să ne unim puterile ca să facem împreună educația religioasă a poporului nostru, care e temelia pentru întreg progresul în viața lui.

Ca urmaș al vechilor mitropoliti din vremea unității noastre bisericești dela Alba-Iulia, nu pot să nu mă gândesc la ei acum, să nu le aduc omagiu de recunoștință, să nu pomenesc luptele și jertfele lor pentru susținerea unității de credință a neamului nostru din Ardeal și să nu le făgăduesc că vom relua firul de legătură cu marile tradiții ce ne-au lăsat. Va sălta în mormânt șirul lung al înaintașilor noștri luând cunoștință de această înfrățire a poporului nostru în credință, pe care ei au dorit-o atât de mult. Simțim cum ne binecuvintează și cum ne îndeamnă să ne pătrundem de adâncă însemnătate istorică a zilei de azi și să o facem să rodească îmbelșugat în viața de viitor a neamului.

Domnul să binecuvinteze neamul nostru înfrățit pentru totdeauna în credința lui cea una și nedespărțită și să ne ajute să răzbatem prin toate greutățile vremurilor în veacuri nesfârșite, înălțând poporul nostru la o viață tot mai bună, tot mai fericită. Amin.

Documentele revenirii la Ortodoxie a Bisericii Greco-catolice

În numărul precedent al „Telegrafului Român” am redat pe scurt, după emisiunea radiofonică din ziua de 3 Septembrie dela biserica sf. Spiridon Nou din București, unele dintre documentele citite și cuvântările ro tite cu prilejul solemnității revenirii la Ortodoxie a celor 423 cano-

nici, profesori, protopopi, și preoți greco-catolici.

Publicăm acum în întregime aceste prețioase documente și cuvântări, care rămân mărerii ale unuia dintre cele mai de seamă evenimente din istoria vieții noastre bisericești.

Proclamația

votată în Adunarea dela Cluj în ziua de 1 Octomvrie și citită în fața membrilor Sfântului Sinod în ziua de 3 Octomvrie

Noi, subscrișii clerici ai Bisericii groco-catolice din Republica Populară Română, întruniți în sobor duho-nicesc, astăzi 1 Octomvrie 1948, în sala liceului „Gheorghe Barițiu” din Cluj, scrutându-ne conștiința în temere de Dumnezeu și cu dragoste nemărginită față de poporul român, care în zilele noastre își unește toate forțele în lupta pentru pace, libertate și progres, socotind că s'a împlinit vremea și pentru refacerea unității spirituale a acestui popor, am hotărât:

1. Să ne reîntoarcem în sânul Bisericii Ortodoxe Române, dela care strămoșii noștri de acum două veacuri și jumătate s'au desprins datorită vitregiei vremurilor de atunci;

2. Să ne străduim din toate puterile pentru a lămurii conștiințele credincioșilor noștri spre a ne urma cu încredere pilda și a deveni împreună cu frații noștri ortodocși una, după cuvântul Evangheliei care zice: „Toți să fie una, precum Eu cu Tatăl, una sunt”.

Am luat această sacră hotărâre, cunoscând că actul unirii dela 1700 a fost determinat nu de motive spirituale, ci de împrejurări politice și economice, care apăsau greu asupra clerului și poporului nostru din acele vremuri. Într'adevăr, când sub jugul stăpânirii habsburgice poporul gemea sub lanțurile apăsătoare ale iobăgiei, unirea dela 1700 crea condiții politice, economice și culturale mai favorabile pentru clerul și poporul nostru obidit. În speranța câștigării unor privilegii de care se bucurau membrii bisericii catolice, strămoșii noștri au acceptat patru puncte de credință comune cu biserica apuseană, dar nu au renunțat nici un moment, nici la practica ritualului, nici la învățătura legii românești,

care era a Bisericii ortodoxe răsăritene.

Privilegiile promise de stăpânirea habsburgică au fost acordate în mult mai mică măsură și mult mai târziu.

Este cunoscută energica intervenție a episcopului Inochențiu Micu Clain, care, de repetate ori a amenințat Curtea dela Viena, zicând: „Eu și clerul meu m'am unit cu condiția de a obține acele beneficii și foloase de care se bucură catolicii. În caz contrariu, clerul acesta stă la îndoială”.

Motivele care au determinat actul unirii dela 1700 astăzi nu mai există. Constituția și legile Republicii Populare Române asigură drepturi politice, economice, culturale și religioase egale tuturor cetățenilor țării.

Astăzi, Biserica Ortodoxă Română nu numai că nu se găsește față de Stat în situația dela 1700, ci din contră — ca una care cuprinde majoritatea credincioșilor din țara noastră — se află într'o situație deosebită, care îndreptățește toate speranțele într'un viitor din ce în ce mai bun.

În aceste fericite condiții, ruperea legăturilor cu biserica Romei, străină de interesele poporului nostru, refacerea unității spirituale a neamului și îndreptarea tuturor forțelor spre lupta pentru pace, democrație și progres, este o datorie sfântă a întregului nostru popor.

În lumina acestor fapte, proclamând revenirea în sânul Bisericii Ortodoxe Române, în numele nostru și al celor ce ne-au delegat în această adunare, noi hotărâm să rupem legăturile cu Vaticanul.

De astăzi înainte nu vom mai da ascultare decât conducătorilor orânduiți de forurile sfintei Biserici Ortodoxe Române.

APELUL

către clerul și poporul Bisericii Greco-catolice, semnat de membrii Adunării dela Cluj

Poporul român se găsește la o lumină nouă răscruce a istoriei sale.

Forțe și năzuințe răzbătătoare deschid drumuri și orizonturi noi în fața viitorului, care se plămădește sub ochii noștri.

Prezenți în frământarea destinului ce se vestesc strălucite pentru poporul nostru, ne-am pus cu sfântă cutremurare problema nevoii imperioase a refacerii unității spirituale a neamului românesc.

Când lumea întreagă luptă pentru apărarea păcii și pentru realizarea înfrățirii dintre popoare, noi frații de aceeași obârșie nu putem sta desbinați, luptând în tabere opuse unii împotriva altora.

Iubit cler și popor,

Grelele împrejurări istorice din preajma anului 1700 ne-au împins spre ieșirea din sânul unității Bisericii noastre străbune ortodoxe.

Lanțurile iobăgiei de atunci apăsau atât de greu pe umerii obidiți ai poporului nostru, încât beneficiile economice, politice și culturale pe care le promitea unirea ne-au dus la desbinare.

Republica Populară Română garantează azi, prin Constituția țării, drepturi politice, economice, culturale, religioase egale întregului popor.

Vitregiile istorice, care au determinat unirea dela 1700, astăzi deci nu mai există.

Reîntoarcerea noastră în unitatea Bisericii Ortodoxe — de care dealungul celor

două veacuri și jumătate nu ne-am înstrăinat nici prin datinele noastre străbune, nici prin slujbele noastre religioase și nici prin credința noastră — este astăzi o sfântă datorie nu numai ca buni fii ai poporului nostru, ci și ca următori ai cuvântului Mântuitorului Iisus Hristos, care prin graiul Evangheliei ne îndeamnă: „Ca toți să fim una, precum El și Tatăl ceresc una sunt”.

Iubit cler și popor,

Noi, mai jos semnații clerici, răspunzători în fața lui Dumnezeu și a conștiinței poporului nostru, întruniți în sfânt sobor duhovnicesc în ziua de 1 Octomvrie anul Domnului 1948 pentru toate binecuvântatele motive arătate, am hotărât și am înfăptuit reîntoarcerea noastră în sânul Maicii noastre Biserici Ortodoxe.

Cu nemărginită noastră dragoste frățescă față de voi, cler și popor al Bisericii române greco-catolice, vă rugăm și vă îndemnăm să ne urmați pilda cu încredere, dovedindu-vă astfel buni slujitori ai poporului și vrednici fii ai lui Dumnezeu.

Intorcându-ne în sânul Bisericii Ortodoxe Române, de care vremelnic ne-am despărțit acum două veacuri și jumătate, să avem cu toții conștiința împăcată că prin acest act istoric servim și vreiți lui Dumnezeu, care pe toți ne vrea să fim una, și interesele mari ale poporului nostru.

Făcând astfel, fiți încredințați că dela Patrie bine vom merita, iar Dumnezeu ne va binecuvânta.

Ai voștri întru toate binevoitori:

Traian Belasçu, protopop, Ioan Florea, prof., Nicolae Geangalău, protopop, Aurel Brumboiu, protopop, Ioan Pop, prof., Sabin Truția, prof., Petru Vancu, preot, Virgil Moldovan, preot, Zaharie Hențea, preot, Paul Madincea, preot, Laurențiu Pop, preot, Ion Onișor, preot, Ion Cistean, preot, Petru Pop, preot, Zaharia Berzea, preot, Alexandru Stupariu, preot, Emil Colceriu, preot, Septimiu Sântoma, preot, Emil Mureșanu, junior, preot, Cornel Cernescu, preot, Teodor

Ploscariu, preot, Ioan Vătu, preot, Constantin Pușcașu, preot, Victor Traian Pop, preot, Mircea Filip, preot, Dr. Cornel Pop, preot, Roman Nemeș, preot, Victor Ienciu, preot, Octavian Gherasim, preot, Vincențiu Poruțiu, preot, Andrei Coman, preot, George Zagrai, preot, Ioan Andrașiu, preot, Victor Negrea, preot, Vasile Pleșug, preot, Alexandru Fărcașu, preot, Glodean Dumitru, preot.

Delegația de mai sus are împuternicire din partea a 423 canonicilor, protopopi, profesori și preoți greco-catolici.

Cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian

ținută la ședința Sf. Sinod din ziua de 3 Octomvrie

Ziua de astăzi este o zi scumpă și sfântă pentru Biserica noastră ortodoxă și pentru întreaga suflare românească. Zi binecuvântată de Atot-Puternicul Dumnezeu, în care Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române are nespusa bucurie sufletească de a lua cunoștință despre voința și hotărârea Prea Cucernicilor Voastre, de a vă întoarce în sânul Bisericii noastre dreptslăvitoare.

Cum vom putea să proslăvim după cuviință pe Milostivul Dumnezeu, care ne-a hărăzit nouă celor de astăzi să trăim laolaltă aceste clipe negrăit de scumpe pentru Biserica stămoșească și poporul nostru? Și cum vom putea tălculi în cuvinte clocotul de simțăminte și vii emoții ce năpădesc inima noastră a tuturor, în această împrejurare de trăire duhovnicească?

Încercăm aci, cu adevărat, o avalanșă de sfinte emoții ascultând proclamația și declarația ce o faceți de a vă reîntoarce la altarul și strana Bisericii noastre ortodoxe și vă mărturisim că trăim cea mai frumoasă și sfântă zi din viața noastră și a Bisericii noastre strămoșești.

Timp de două sute cincizeci de ani am stat despărțiți, dar n'am încetat nici o clipă de a ne ruga pentru unirea într'o credință și într'un duh cu frații noștri cei de un sânge. Și astăzi, când privesc fața voastră luminată, strâns în jurul scaunului patriarhicesc al Bisericii noastre ortodoxe, exprim cuvintele Scripturii care spune: „Ce bine și ce frumos este când sunt frații împreună”. De mult v'am așteptat, de mult am năzuit cu inimile înfrigurate să trăim această zi istorică.

Câți ierarhi, câți preoți și câți credincioși ai Bisericii noastre strămoșești n'au dorit să vadă cu ochii lor o zi atât de măreață și atât de copleșitoare pentru inima și cugetul nostru creștinesc și românesc! Și iată că Dumnezeu ne-a învrednicit să vibrăm în aceste clipe într'o singură simțire și într'o inimă iubirea de frați și de o lege întru Hristos Domnul nostru.

Întuim astăzi înaltele idealuri de trăire duhovnicească, care nu se pot arăta prin cuvinte, fie ele cât de bine alese.

Căci prin revenirea voastră în sânul Bisericii dreptslăvitoare, se pune o temelie nouă nu numai la întărirea Ortodoxiei noastre, dar și la întărirea scumpei noastre patrii. Când într'o familie sau într'un cămin nu este desbinare, acolo este pace și mulțumire sufletească. Și când marea noastră familie românească nu este turburată de neînțelegeri și desbinări, se cimentează temelile păcii și ale mântuirii noastre ale tuturor.

Credința a fost pentru poporul nostru românesc o sfântă cheazăle a propășirii și întăririi vieții noastre obștești. S'a putut verifica dealungul veacurilor că unirea noastră a fost țarla noastră. Această unire nu se poate săvârși decât prin iubire, printr'o comuniune de dragoste izvorită din comora cea nepieritoare a Bisericii lui Hristos. Darurile Duhului Sfânt sunt în chip minunat inseparabil legate într'o unitate sfântă și vie a unei singure credințe și o singură lege.

Legea noastră strămoșească a fost și rămâne deapaururi o bogăție, nesfârșită de învățături sfinte, care trebuie să ne călăuzească pe toți spre năzuințele noastre sufletești și spre propășirea obștei noastre românești.

Ființa Bisericii noastre ortodoxe rămâne o taină a credinței, dar ea este în același timp și un organism viu, dinamic pentru consolidarea națională a credincioșilor unui neam și pentru temeinicia unirii lor frățești. Ea este un așezământ de mântuire, dar în același timp este și un așezământ între pământ și cer, care ne unește cu Hristos și care promovează unitatea și fericirea tuturor credincioșilor. Iisus Hristos — ieri și azi și în vecl — este același după cum spune marele Apostol al Neamurilor.

La altarul Bisericii noastre ortodoxe ne înălțăm inimile spre Dumnezeu iubirii și conștințim totdeauna taina păcii și a unității noastre sufletești. Legătura unității noastre cu Dumnezeu este Hristos. El ne unește cu Dumnezeu și El este centrul unității și al viețuirii noastre pașnice și fericite pe acest pământ. Hristos este în noi și noi în El, ca vița și mladițele și dela El luăm „har peste har”. Capul unic al Bisericii noastre este Hristos; iar conducerea văzută a Bisericii văzute trebuie să cuprindă tot o unitate-plurală și acesta este Sinodul, nu un singur om.

În aceste clipe de rară comuniune frățească întru Hristos, avem viziunea clară că Biserica Ortodoxă este și un simbol al unității naționale între fiii aceluiasi neam. Deaceea socotesc vestea hotărârii voastre de revenire la Biserica mamă ca pe o trambiță a unei vestiri de întărire nu numai a Ortodoxiei noastre, dar și a consolidării și propășirii poporului nostru și patriei noastre.

Voi sunteți crainicii unui duh nou de viață, de pace și de iubire între Biserica și Statul nostru.

Văpaia dorului sfânt de înfrățire a tuturor a mistuit destul sufletul nostru și a copleșit dealungul celor două sute cincizeci de ani inima ce a sângerat de durere și de suferințe.

A sosit ceasul când trebuie să curmăm pentru totdeauna această dureroasă desbinare și să ne înfrățim pentru vecie.

Sunt fericit să constat că chemarea noastră părintească ce v'am făcut-o cu prilejul înscăunării noastre, de a vă întoarce la izvoarele credinței strămoșești, a găsit ecou în sufletele și în inimile preoților din Ardeal.

Nu puteam ca, odată cu întărirea noastră în scaunul patriarhicesc al Bisericii Ortodoxe Române, să nu reflectez adânc la marea răspundere ce o am față de Dumnezeu, care ne poruncește prin glasul Evangheliei „să ne punem viața pentru oi” și iarăși să nu sbor cu gândul că mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta și pe care trebuie să le aduc și să asculte glasul meu.

V'am pus atunci întrebarea: „Ce ne mai desparte? Nimic altceva decât credincioșia voastră”. Și iată că această caldă chemare a început să aibă răsunet în sufletul vostru și să răspundeți cu această sfântă hotărâre de curagioasă bărbăție românească, așa ca astăzi să ne înfrățim și să ne unim pentru totdeauna.

În numele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române vă declar că iau act cu mare bucurie sufletească de proclamația și hotărârea voastră și că vă primim cu brațe părintești și cu inimă caldă în staulul sfânt și în pășunea noastră duhovnicească.

Răspândiți cu glas de alăută îngerească iubirea părintească cu care vă im-

brățîșem și spuneți tuturor Cucernicilor Preoți și credincioșilor voștri că inima noastră și a ierarhilor Bisericii Române dreptslăvitoare va vibra neincetat pentru mulțumirea și fericeirea voastră a tuturor și a poporului dreptcredincios.

Taina evlaviei, a gândului și a râvnelor noastre va fi îndreptată mereu spre voi și spre înfăptuirea năzuințelor voastre de mântuire sufletească, de întărirea și propășirea întregii obști creștinești din țara noastră.

Aureola acestui act istoric să fie spo-

RUGĂCIUNEA

rostită de I. P. S. nostru Mitropolit NICOLAE în biserica Sf. Spiridon Nou din București

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu nostru, Dumnezeul îndurării și a toată milostivirea, a căruia milă este nemăsurată și iubirea de oameni adânc neajunsă, la a Ta mărirea căzând cu frică și cu cutremur, ca niște robi netrebniți, cu umilință aducem acum mulțumire bunătății Tale pentru binefacerile ce au fost asupra robilor Tăi.

Cu osârdie îți mulțumim, Stăpâne, că ai întors cu darul Tău inimile acestor frați ai noștri, ai căror înaintași s'au deslipit oarecândva de sfânta Ta Biserică strămoșească, apăsăți de urgia vremurilor, din nou la altarul Ei, ca să Te slăvească pre Tine cu un glas și cu o inimă acum toți fiii poporului românesc, în aceeași cre-

rită și să fie din ce în ce mai strălucitoare prin ostenele și râvna voastră față de ideea sfântă a contopirii noastre a tuturor în flacăra iubirii sacre față de Biserica noastră strămoșească și de poporul nostru.

Binecuvintez cu binecuvântare patriarhicească gândul și hotărîrea voastră și rog pe Atot-Puternicul Dumnezeu să reverse asupra voastră și a credincioșilor voștri harurile sale cele bogate de pace și înfrățire pentru binele tuturor și pentru întărirea patriei noastre scumpe.

dință și cu aceeași dragoste de orânduiri neștirbite dela Sfinții Apostoli și păstrate prin urmașii lor neschimbate în sfânta noastră Biserică.

Binecuvintează hotărîrea lor și fă-o neschimbată în toți urmașii lor, ca roduri să izvorască dintr'ansa pentru binele neamului nostru și al sîntei sale Biserici. Iar pe noi ne învrednicește pre toți totdeauna mulțumire a aduce, cele bune a grăi și a cânta Ție și celui fără de început al Tău Părinte și preasfântului și de viață făcătorului Tău Duh, Dumnezeului celui slăvit întru o ființă.

Slavă Ție, Dumnezeului nostru, dătătorului nostru de bine în vecii vecilor.

Actul sinodal

de acceptare în sânul Bisericii Ortodoxe Române a protopopilor și preoților greco-catolici

Astăzi, Duminecă 3 Octomvrie, anul Mântuirii una mie nouă sute patruzeci și opt, noi Membrii Sinodului permanent al Bisericii Ortodoxe Române, prin vrerea lui Dumnezeu, cu ajutorul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și cu săvârșirea Sfântului Duh, ne-am adunat în sala sinodală din palatul patriarhal, pentru ca în ședință solemnă să primim delegația celor 36 de protopopi și preoți ai Bisericii unite greco-catolice veniți la București.

Cetitu-s'a mai întâi, în auzul tuturor, proclamația făcută la Cluj în ziua de 1 Octomvrie 1948, de către această delegație, în numele celor 430 de canonici, protopopi și preoți greco-catolici din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și prin care au hotărît revenirea la sânul Bisericii Ortodoxe Române și ruperea legăturilor de orice fel cu Biserica Romei.

S'a săvârșit apoi, în biserica Sfântului Spiridon Nou, slujba Doxologiei de către Smeritul Mitropolit Nicolae al Ardealului împreună cu soborul protopopilor ortodocși și greco-catolici, preamărind pe Dumnezeu că a ascultat rugăciunile slujitorilor Ardealului și a ajutat sfintei noastre Biserici să vadă revenind la sânul ei iubitor pe fiii răslețiți acum două veacuri și jumătate prin vitregia vremurilor de apăsare și robire, când au fost siliți să primească cele patru

puncte de credință comune cu Biserica papală, după făgăduială și în nădejdea dobândirii unor drepturi și privilegii care să le ușureze viața și să le îmbunătățească traiul.

Dând urmare acestui act măreț, merit să înlătore spărtura între frații de același neam și sânge și să refacă unitatea în credință a tuturor românilor din această de Dumnezeu păzită țară, luăm act cu negrăită bucurie de înfăptuirea lui și hotărîm să fie primit întocmai, împreună cu toți cei cari vor declara că doresc să revină la sânul Bisericii Ortodoxe și să rupă legăturile cu Biserica Romei.

Iar pentru adevărare și întărire, decidem ca acest act împreună cu proclamația ce ni s'a înfățișat să fie scrise în condica sfântă sinodală și adevărate cu iscăliturile noastre și ale delegației celor 36 protopopi și preoți greco-catolici.

(ss) JUSTINIAN, Patriarh

(ss) Nicolae, Mitropolitul Ardealului.

(ss) Vasile, Mitropolitul Banatului.

(ss) Firmilian, Arhiepiscopul Craiovei.

(ss) Sebastian, Arhiepiscopul Sucevei și Maramureșului.

(Urmează semnăturile delegațiilor greco-catolici).

CUVÂNTUL

I. P. S. Patriarh Justinian către clerul și poporul greco-catolic, rostit în biserica Sf. Spiridon Nou

Prea Cucernici Părinți Protopopi, Cucernici Preoți și Frați români uniți,

Mulțumind Milostivului Dumnezeu, pentru lumina ce a revărsat în sufletele și mințile celor aproape cinci sute de preoți ai Bisericii române unite, ca să poată da ascultare primului nostru apel, către voi toți îndrept chemarea inimii mele părintești, ce arde de dorința fierbinte pentru înfrățirea și unirea sufletească a fiilor acestui neam românesc, rugându-vă cu cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Faceți-ne loc în inimile voastre! N'am năpăstuit pe nimeni,

n'am vătămat pe nimeni, n'am nedreptățit pe nimeni... Cum v'am spus înainte: Sunteți în inima noastră, ca împreună să murim, sau împreună să viețuim" (II Corinteni 7, 2—3).

Iubiții mei,

Se împlinesc anul acesta, la 21 Octomvrie, 250 ani de când câțiva protopopi din Transilvania, întruniți la Alba-Iulia, au alcătuit și au semnat „cartea de mărturie”, adică declarația că se unesc cu biserica Romei.

După străduințe de veacuri, biserica dela Roma se putea în cele din urmă bu-

cura. Rezistența unei părți a Românilor din Transilvania aparent cedase. Dar câte mijloace străine de dragostea propovăduită de Domnul nu întrebunțase politica papală, pentru ajungerea la acest rezultat!

Suferințele preoților și poporului român din Transilvania atinseseră culmea în preajma anului 1698. Dârzenia și statornicia în credință a maselor de credincioși ortodocși determinaseră pe propagandiștii iezuiți, cu sprijinul Habsburgilor dela Viena și incuviințarea dela Roma, să facă românilor din Transilvania tot felul de concesiuni în materie de credință, pentru a-i îngloba la biserica Romei. Nu se mai cerea în cele din urmă decât recunoașterea papei dela Roma, ca singura autoritate bisericăască supremă, căci urmările acestei recunoașteri nu puteau fi sesizate atât de ușor de iobagii români.

Actul dela 1698 stă însă mărturie de aceea ce voiau Români prin unire. Căci iată ce glăsuiește el: „Noi, mai jos scrișii... dăm în știre căroră se cuvine... că... ne unim cu biserica Romei cea catolicească... și cu acele privilegiiomuri voim să trăim cu care trăesc și mădularele și popii acestei biserici”...

Substratul acțiunii celor ce au semnat acest act este vădit. Ei nu și-au luat niciun angajament de natură dogmatică sau doctrinară. Dimpotrivă, voința lor categorică pusă drept condiție esențială a unirii, a fost ca: „toată legea noastră — cum spun ei — slujba bisericii, liturghia, posturile și cărindarul nostru, să stea pe loc. Iar dacă n'ar sta pe loc acelea, nici aceste peceși să n'aibă nicio țarie asupra noastră”...

Condițiunea pusă de protopopii români la 1698, dornici de a schimba soarta lor și a poporului românesc din Transilvania pe una mai bună, deși acceptată de Roma, nu a fost cătuși de puțin respectată, iar cu nerespectarea ei și actul unirii dela 1698 nu mai putea în nici un caz să angajeze pe semnatarul actului și nici pe urmașii lor.

Dacă Români care se uniseră cu Biserica Romei și clericii lor nu au revenit de îndată la Ortodoxie, aceasta s'a întâmplat în speranța că vor putea odată să se bucure de privilegiile pe care le avea clerul catolic. Dar chiar dela început unirea s'a simțit ca o povară care-și găsea asemănarea numai în greua povară a iobăgiei. Astfel, când călugărul Sofronie din Cioara chiamă pe Români la luptă, determinând înverșunata revoluție dela 1760, el face aceasta pentru că vrea — după cum spune el — să scape țara „de iobăgie și de unire”.

Unirea dela 1698 reprezintă un fapt explicabil pentru timpul de atunci și pentru condițiile mizere în care trăiau români din Transilvania. Ea nu a fost altceva decât un act de disperare, pe care o parte din Români de aici l-au făcut, sătui de suferințe și dornici de o viață mai omenească.

Nu este oare un semn de sus, că în tot timpul celor 250 ani dela unire, separația confesională, provocată de actul unirii între Români din Transilvania s'a păstrat numai la suprafață?

Nu este oare un semn de sus, că ademenirea urmărită de împărații catolici dela Viena și catolicizarea desăvârșită urmărită de Roma au rămas cu totul fără efect?

Poporul român din Transilvania a rămas și după unire, același. Dela el nu s'au îndepărtat decât aceia cari ridicându-se din popor, s'au rupt apoi de popor, punându-se în slujba intereselor străine. Cel ce au simțit că comoara lor se găsește în țărâna în care fuseseră înmormântați strămoșii lor și-au păstrat aici inima lor. Ei s'au făcut părtași deopotrivă tuturor împrejurărilor istorice și au luptat laolaltă pentru timpuri mai bune; pentru

timpuri de descătușare, de ieșire de sub exploatare și de afirmare a demnității omenești.

Este o minune a istoriei că neamul nostru românesc s'a născut și a apărut în istorie ca neam creștin ortodox. În această credință ortodoxă au trăit, au luptat și au murit moșii și strămoșii noștri. Prin credința ortodoxă ne-am găsit legați în trecut de popoarele vecine din Răsărit și Miază-zi și am făcut laolaltă cu ele front comun, atât împotriva propagandei de cotropire a bisericii dela Roma, cât și împotriva cruntei asupriri a semilunei.

Astăzi, când neamul nostru a scuturat pentru totdeauna jugul vrăjmașilor asupritori;

Astăzi, când bucuria regășirii tuturor fiilor buni ai țării în câmpul cel imens al redresării și propășirii patriei noastre ne îndeamnă la îndepărtarea și ștergerea tuturor învrăjbirilor, pe care stăpânirile trecute le-au provocat și susținut;

Astăzi se cuvine mai mult decât oricând ca, așa cum spune sf. Carte, „isbăviți din mâna vrăjmașilor, să slujim fără frică înaintea feței Domnului, întru sfințenie și întru dreptate, în toate zilele vieții noastre” (Luca I, 7—15).

Deaceia, iubiții noștri frați, la răscrucea aceasta istorică, când se împlinesc cei 250 ani de când, prin teroare și promisiuni făcarnice și nerespectate, ați fost smulși din sânul Bisericii Ortodoxe, vă adresăm cuvânt stăruitor de pînătească și plină de dragoste rugămintă:

Reveniți în sânul Bisericii Ortodoxe mame, urmând pilda dată vouă de marele număr de preoți cari s'au reîntors în rândurile noastre. Alipiți-vă de frații voștri buni, cari vă deschid astăzi, prin noi, brațele lor pline de căldură. Intrați din nou în comunitatea mamei noastre de veacuri Biserica Ortodoxă, în credința careia au trăit și s'au săvârșit moșii și strămoșii voștri, și simțiți-vă în ea ca acasă la voi. Noi, întocmai ca bunul părinte din Evanghelie, tăiem azi vițelul cel gras, vă îmbrăcăm cu haină frumoasă și vă poftim la ospățul bucuriei noastre, conștienți că într'această zi mare, mare va fi bucuria și în ceruri.

Îndreptăm astăzi către voi cuvintele pe care marele apostol al neamurilor le-a adresat Corintenilor: O iubiții noștri frați și fii duhovnicești prea iubiți, „gura noastră s'a deschis către voi, inima noastră s'a lărgit. În inima noastră nu sunteți la strămoșe... Plătiți-mă cu aceeași plată, vă vorbesc ca unor copii ai mei, lărgiți și voi inimile voastre” (II Corint. VI, 11—13). Lărgiți-le și primiți îndemnul și chemarea noastră pentru a îndepărta din mijlocul neamului nostru și această urmă de desbinare.

Iar voi, ierarhi, clerici și popor drept credincios al sfintei noastre Biserici Ortodoxe, primiți pe frații voștri, cari se întorc la voi, cu toată dragostea și căldura sufletelor voastre de creștini pravoslavnic și înălțați rugăciuni de mulțumire Tatălui celui ceresc în sunete vesele de clopot, pentru ca între fiii poporului nostru să nu mai fie decât flori și bucurie, iar 21 Octomvrie 1948 să devină ziua bucuriei celei mari, să fie ziua eliberării din vrăjmașă captivitate a Romei, să fie ziua unității noastre sufletești, într'o singură Biserică, cu o singură lege a dreptei credințe.

21 Octomvrie 1948 să devină ziua în care Bunul Dumnezeu a dăruit poporului nostru drept credincios dreptatea după care au răvnit 250 ani și moșii și strămoșii.

Binecuvântarea Domnului să fie peste voi toți, cu al său dar și cu a sa iubire de oameni, acum și totdeauna și în vecii vecilor. Amin.

Prima listă a protopopilor, profesorilor și preoților greco-catolici reveniți la Ortodoxie

Județul Târnava-mică

Ion Cisteian-Tău, Aurel Cosma-Vidrașău, Nicolae Deac-Somștelnic, Alexandru Moldovan-Beșincu, Gheorghe Oancea-Sânpaul, Dumitru Giuluș, Gheorghe Șomfălean-Subpădure, Laurean Papiu-Șăuila, Aron Ignat-Deag, Eugen Sârbu-Bod, Barna Ioan-

Cucerdea, Ioan Șelariu-Aprișteu, Teodor Miclea-Coroiu, Teodor Petri-Șoimuș, Petru Tempean-Lepindea, Mihai Cristea-Cergăulmic, Zaharia Borzea-Zagăr, Crețu Emil-Mica, Ioan Roman-Iernut, Prof. Octavian Modorcea-Blaj, Prof. Ion Vultur-Blaj, Prof. Victor Crețu-Blaj.

Județul Făgăraș

Aurel Brumboiu-Răușor, Vasile Mordorcea-Grid, Gheorghe Șerban-Viștea de jos, Aurel Fratu-Veneția de jos, Gheorghe Nodea-Ticușul-vechiu, Gheorghe Raita-Hurezi, Gheorghe Motoc-Boholț, Aurel Moțoc-Săsciori, Vasile Vasu-Arpașul de jos, Nicolae Giurca-Colun, Nicolae Comșa-Porumbacul de sus, Ion Ciungu-Scorei, Matei Florea-Iași, Liviu Negrea-Pojorta, Miron Stroia-Ludișor, Ioan Brad-Arpașul de sus, Leon Moldovan-Cincul, Ion Boer-Rucăr, Alexandru Comșa-Găinari, Ioan Novac-Sona, Cornel Muntean-Telechi-Recea, Gheorghe Boer-Telechi-Recea, Alexandru Cismaș-Săvăstreni, Axente Stanislav-Lisa, Valeriu Croșan-Șercaia, Ioan Mihai-Bărcuț, Vasile Blaga-Toarda.

Județul Mureș

Ioan Andrașiu-Sântioana, Victor Tufan-Ungheni, Ioan Jeleriu-Coreni, Ion Botiu-Tirimioara, Ion Petras-Tg.-Mureș, Basil Seara-Cerghizel.

Județul Târnava-Mare

Vasile Băcilă-Răvășel, Victor Gărlonța-Mihăileni, Invățător Alexandru Stupariu-Moșna, Simion Stoifta-Ghijasa de sus, Ieronim Nobili, pensionar-Alma, Zaharia Hențea-Vorumloc.

Județul Brașov

Ion Florea, prot. onorar-Brașov, Mircea Toma-Tohanul-vechiu.

Județul Alba

Septimiu Sântoma, delegat-Blandiana, Iacob Tuluș-Meșcreac-Bădăești, Augustin Răsnită-Galda de jos, Gavril Pop-Aiud II, Nicolae Pușcă-Straja, Liviu Dumitreanu-Sântimbru, Ștefan Traian-Teiuș I, Victor Pop-Tetuș II, Nicolae Crețu, prot.-Aiud, Dr. Ioan Codrea, prot.-Alba-Iulia, Eugen Circa-Ciugudul de jos, Laslo Vasile-Părău, Pop Augustin-Spălnaca, Nicolae Chindea-Cacova, Martin Socaciu-Aiudul de sus, Octavian Pop-Lopadia-veche, Gheorghe Morariu-Măgina, Vasile Scorbotă-Cicău-Mirislău, Gheorghe Nanu-Rachiș-Mirislău, Traian Lazăr-Pagide, Laurențiu Stănceu-Mirislău, Ieronim Pascu-Săncraiu, Prof. T. Trișpa-Alba-Iulia, Hațegan Silviu-Găltiu, Laurian Marian-Gârbova de jos, Eugen Stâncel-Găpud, Aurel Pop-Ocna-Mureș, Gavril Metea-Ocna-Mureș-Uioara-sus, Virgil Nicoară-Ocna-Mureș-Ciunga, Petru Halmu-Noșlac, Emil Mărza-Oarda de sus, Saviton Cornea, pensionar-Vințul de jos, Fanea Ion-Alecuș, Iuliu Popa-Micoșlaca, Hrișan Teodor-Ciuciu, Muntean Aurel-Hopârta, Iacob Târziu-Cisteiul de Mureș, Cuciu Mihail-Gâmbuș, Mihai Ștefu-Decea, David Suciu-Căptălan, Alex. Ivan-Ciuguzel, Nicolae Cucerzian-Asinip-Ciuguzel, Ioan Ciorțea-Lorinț-Rădești, Iuliu Crișan-Vălișoara, Ioan Sârbu, Poiana-Vălișoara, Aurel Ranga-Băgău, Pop Traian-Gârbovița, Crăciun Radu-Beldiu-Pețelca, Gheorghe Nicoară-Mihalț, Ioan Cârnațu-Cetea, Teodor Maier-Pețelca, Ioan Laurențiu-Ciumbud, Ioan Tocaciu-Rădești, Victor Crișan-Obreja, Ilie Magda, prot. pens.-Alba-Iulia, Isidor Aldea-Coșlariu, Ciugudean Ștefan-Alba-Iulia-Maier, Țăran Nicolae-Hăpriș, Teodor Radu, prot.-Sebeș, Basil Comes-Bărăbanți, Candid Ilie-Dacia-română, Victor Negrea, delegat-Ghîrbom.

Județul Ciuc

Emil Dumitru Colceriu-Valea-Bradului, Simion Suciu-Hodoșa, Gheorghe Boeriu-Bicaz-Chei, Iuliu Cucuiat-Imper.

Județul Treiscaune

Vățiu Ioan-Ghelința, Parate Francisc-Aita-Seacă.

Județul Bihor

Victor Pop-Aușeu, Gherasim Octavian-Păulești, Nemeș Roman-Sublacul de Bascău, Aurel Chilea-Oradea, Mihai Boca-Episcopia Bihorului, Părăianu Vasile-Uileacu de Beiuș, Petru Pop-Negru, Aurel Iluțiu-Sancuișul de Beiuș, Liviu Marele-Ioaniș, Nicolae Puia-Fiziș, Silviu Sălăgeanu-Finiș, Ioan Erdeli-Groși, Ilie Petri-Borozel, Florian Pali-Beznea, Lazăr Apăteanu-Dubricionești, Romul Mădăraș-Sântandrei, Canonic Vasile Barbu-Oradea, Protopop-profesor Antoniu Pop-Oradea, Prof. Gheorghe Domuța-Oradea, Prot.-prof. Titus Pop-Oradea, Prof. Vasile Belca-Oradea, Rector Dr.

Coriolan Tămăianu-Oradea, Prot.-prof. Ioan Teiușanu-Beiuș, Prot.-prof. Victor Popoviciu-Beiuș, Prof. Coloman Seucan-Oradea, Prof. Nicolae Fântănaru-Beiuș, Prof. Bruchenthal Mihail-Beiuș, Prot.-prof. Ștefan Musta-Beiuș, Prot.-prof. Traian Tămaș-Beiuș, Bașca Vasile-Petreu, Man Valeriu-Ghenețea, Gheorghe Gavrișu-Popești, Buzașiu Gavril-Cristur, Traian Candrea-Cheț, Alexandru Nistor-Mărgărita, Prot.-prof. Augustin Cosma Oradea, Prot.-prof. Ioan Matei-Oradea.

Județul Caraș

Prot. Valer Nicola-Oravița, Preot Eugen Poșiaru-Ticvanul mic, Ion Matei-Ramna, Iosif Caiman-Ticvanul mare, Ion Bot-Vărdia, Ioan Covrig-Ilidia, Traian Lința-Secheșeni, Septimiu Barbu-Cârnecea, Cornel Vucu-Zorlențul mare, Mîndea Ioan-Ocna de fer, Cornel Cernescu-Bocșa Vastovei.

Județul Hunedoara

Preot I. Traian-Aninoasa, I. Miclea-Petroșeni I, Ioan Butnariu-Bărbăteni, Lucian Baciat-Uricani, Petru Berinde, prot. onorific-Lupeni II, Olimpiu Suciu-Coroiești, Dr. Eugeniu Suciu-Vulcan, Aurel Grozescu-Paroșeni, Vasile Berinde-Iscroni, Nicolae Theban-Petroșeni II, Ieronim Hangea-Petrila, Iuliu Pop-Lonea, Iosif Baciu-Bărul mare, Francisc Stoicuța-Ponor, Emil Vladislav-Livadia, Alecu Pavel-Răubărbat, Nicolae Stoica-Pui, Ioan Olteanu-Bonțarul de jos, Leon Iubaș-Ostrovechi-Rău de mori, Alexandru Nistor-Ostrov, Victor Stoica-Clopotiva, Ioan Petcanu-Bonțarul de sus, Avram Gidan-Păucinești, Silviu Simonet-Peșteana, Nicolae Rațiu-Densus, Sigismund Blențea-Hățăgel, Cornel Mihai-Răchitova, Coroescu Gavril-Sălașul de jos, Barbu Aurel-Berthelot, Pr.-Vicar Stoica Romulus, Vicariatul Hațegului, Poștar Dumitru-Răul-Alb, Sofronie Mihaim-Sântamaria-Orlea, Ioan Sedor-Spini, Viorel Munteanu-Turdaș, Petru Marcu-Hunedoara, Simeria Ioan-Boș, Madan Ioan-Baina mare (Simeria), Fugaciu Silviu-Vețel, Alexandru Ghelner-Părul, jud. Severin. Berinde Andrei-Romoșel, Sebastian Bănățean-Vaidei, Balomir Octavian-Balomirul de câmp, Aurel Jilavu-Cugir II, Septimiu Avram-Cugir I, Alexandru Crișan-Geoagiu, Virgil Bărbulețiu-Sărăcsău, Pleșig Vasile-Romos, Prot. Iosif Nistor-Deva, Valeriu Paveloni-Orăștie, Ioan Pop, protopopul Jiului Lupeni.

Județul Timiș Torontal

Preot Mădincea Paul-Gătaia, Luminosu Ioan-Timișoara, Garan Augustin-Liebling, Delia Grigore-Folia, Dan Trifu-Ghilad, Patache Enea-Petroman, Ungurean Virgil-Ohaba-Forgaci, Suciu Eugen-Hitias, Lepădat Ioan-Grivobara, Răsădean Dimitrie-Icloda, Bulia Ioan-Lățunaș, Cruceanu Teodor-Gherman.

Județul Arad

Preot Petru Bancu-Bocsig, Mihai Ciul-Sintea mare, Nicolae Pop-Arad-Sega, Octavian Suciu-Chisindia, Sever Lupu-Ineu.

Județul Satu-Mare

Canonic Ioan Medan-Baia-mare, Prot. Patriciu Truțașiu-Baia-mare, Prot. Gheorghe Anderca-Bixad, Prot. Emil Dragomir-Copalnic-Mănăștur, Prot. Eugeniu Baști-Stana, Aug. Babici-Băinești, Ioan Andron-Racșa, Gheorghe Strâmbu-Negrești, Ilieș Victor-Cereteze, Simion Cristian-Cămărzana, Vasile Erdoș-Tărșolt, Dr. Carol Pop-Ghereușă, Emil Pinteș-Băița-mare, Ștefan Ilieș-Baia-mare, Ioan Câmpian-Termeziu, Iuliu Surani-Sișești, Alexandru Avram-Dănești, Virgil Surani-Surdești, Alexandru Mihalcea-Cetățile, Valentin Pinteș-Satulung, Gheorghe Pop-Variu, Gheorghe Onisim-Ciolt, Petre Pop-Remeți, Dr. Vasile Câmpian-Mireșul-mare, Leontin Giula-Beltiug, Ioan Micu-Soconzel, Filip Glodean-Cuța, Felician Soran-Hodișă, Pop Gheorghe-Medișă, Cornel Bălan-Apateu, Ioan Fernea-Cărășeu, Gheorghe Buzilă-Oar, Gheorghe Pop-Petea, Florian Sabău-Lipău, Iuliu Rogoian-Hriș, Gavruș Alexandru-Sătămărel, Ioan Muntean-Necopoi, Prof. Iosif Tămăian-Baia-mare, Patriciu Bărlă-Ilva, Tărnovan Sabin-Iojib, Hotea Cornel-Potău, Radu Florian-Valea-vinului, Vasile Pop-Turț, Iosif Demian-Derța-mică, Romul Gorun-Comlăușă, Totu Borca-Tarna-mare, Marina Vladimir-Porumbești, Ovidiu Lupan-Gherța-mare, Bacinschi Ștefan-Bercu, Dr. Augustin Paul-Bocicău, Mihai Pop-Doba, Alex. Rusu-Drăgușeni, Iosif Palai-Cidreag, Dițu Tiberiu-

Turulung, Emil Ghita-Culciul-mare, Varga Tușomir-Livad, Dumitru Bandici-Odoreu, Nicolae Pinteș-Dumbrava, Petru Rusu-Vetiș.

Județul Maramureș

Pr. Andrei Coman-Vișeu de Jos, Pr. Grigore Dan-Srâmtura, Pr. Grigore Dunca-Băicoeli, Prot. On. Eugen Vlad-Rouna de Jos, Pr. Emil Fucec-Petrova (pensionar), Vladimir Boicu-Poenele de sub Munte, Mihai Mărușteac-Ruscova, Mihai Iuga-Vișeu de Mijloc, Eugen Botoș-Borșa III, Ioan Hotio-Borșa II, prot. on. Iona Găzdac-Săcel, Gheorghe Petrovai-Rozavlea, Prot. on. Gheorghe Goia-Vad, Prot. on. Mihai Hotea-Bărsana, Ioan Sălăjan-Cuhea, Vasile Gogea-Oncești, Canonic Titus Berinde-Sighet, Prot. on. Dr. Petru Suciu-Borșa I, Prot. on. Darie Vlad-Sighet II, Augustin Negruțu-Sârbi, Rednic Mihai-Grecești, Gheorghe Jurca-Hărnicești, Ioan Danciu-Giulești.

Județul Sălaj

Prot. Ilie Călăuz-Cehul Silvaniei, Pr. Pompei Marica-Motiș, Victor Cosma-Biușă, Vasile Cheție-Matig, Cardoș Augustin-Bulgari, Augustin Mesaroșu-Nadiș, Drăgan Aurel-Asuașul de Sus, Ioan Bancoș-Urminiș, Ioan Oșian-Asuașul de Jos, Emil Marchiș-Prot. on. Oarța de Jos, Virgil Moldovanu-Nușcalău, Pavel Pordea-Ip, Ilie Vetișan-Marca, Teodor Gârda-Porti, Prot. Ștefan Răcășan-Bucium, Ioan Filip-Sângeorgiul de Mesel, Ștefan Török-Bogdana, Teodor Ploscartu-Ciumârna, Vasile Enghiș-Cosmișul de Jos.

Județul Someș

Mureșanu Emil junior-Bărsăul Mare, Mircea Filip-Mesteacă, Pușcașiu Const. Spermezeu, Emil Mureșanu sen. pens.-Bărsăul Mare, Ioan Filip pens.-Libotin, Augustin Farcașu prot.-Gherla, Sabin Ciurdoreanu prof.-Gherla, Ioan Mureșanu-Căpălna, Adrian Peter-Căianul Mare, Aurel Ciurdăreanu-Rugășești, Ioan Cheresteș pens. prot.-Fodora-Română, Emil Filipan-Cățcău, Valer Filipan pens. prot.-Glod, Efrem Coțetiș pens. prot.-Prislop, Mureșan Nistor-Rusul de Sus, Alexandru Mureșanu pens. prot.-Dobrocina.

Județul Turda

Pr. Vasile Sînu-Oprîșani, Emil Duică-Lita, Nicolae Vovea-Valea Largă, Ioan Tarcu-Tăurenii, Laurențiu Pop-Moldovești, Ioan Herlea-Zaul de Câmpie, Ioan Onișor-Ceanul Mare Bolduț, Petru Suciu prof. pens.-Turda.

Județul Năsăud

Pr. George Zagrai-Bistrița Bărgăului, Bărsan Ioan-Lechinț, Iudean Vasile-Vernis, Valer Hențiu-Telciu I, Emil Demian-Coșbuc, Ioan Seplecan prof.-Năsăud, Olteanu Victor-Sicuț, Cuesdean I. Emil-Ragla, Stejerean Leontin-Ghinda.

Județul Cluj

Pr. prof. Victor Ienciu-Cluj, Vicențiu Poruțiu-Valea Terii cat. II, Ioan Moise Episcopăia gr.-cat. Cluj, Vasile Serdeanu-Sumurdac, Alexandru Fărcașiu-Ardeova-Cluj, Viorel Cristea-Boj, Rusu Teofil pens. Cluj, Leontiu Florian-Almaș, Cheșcheș Aurel-Corpadea, Victor Napeș-Miheul de câmpie, Marius Rusuș-Chiriș, Zidar Filip-Căpușul Mic, Sabin Truțaș-Hodișu, Clemente Plăian-Mihăești, Dumitru Glodeanuș-Mărgău II, Victor Popa-Suceag, Ion Pop-Cluj VII, Bulgaria, Dr. Ioan Moldovanu-Episcopia gr. cat. Cluj.

Județul Sibiu

Traian Belășcu-Alțina, Nicolae Geangălău-Săcădate, Nicolae Popa-Ocna Sibiului, Ioan Sarlea-Doștat, Valeriu Pinciu-Rășinari, Ioan Moldovan-Slimnic, Aurel Anghel-Hașag, Mihail Barna-Hamba, Ilie Schiopu-Roșia, Ioan Filip-Nucet, Lazăr Bordeanu-Țichindeal, Cornel Hațegan-Hosman, Emil Stoica-Fofeldea, Ioan Vlad-Glămbocă, Ioan Oros-Bradul, Romul Moldovan-Veștem, Cornel Oros-Vurpăr, Romul Neagoi-Apoldul de jos, Ioan Pădurean-Bogatu Român, Ioan Becicheș pens.-Orlat, Victor Dancea-Gura Răului, Efrem Ganga-Spring, Nicolae Cantor-Drașov, Ilie Munteanu-Ungurei, Ioan Cișmașiu-Boz, Iosif Cristian-Gusu, Constantin Tatu-Sângătin, Ilie Dămian-Alămor, Ilie Bergezan-Ludoș, Virgil Gușan-Sadu, Ioan Velicea-Șura mică, Victor Aron prot. pens.-Sibiu, Ion Ghergheli-Săliște.

Recepția dela Mitropolie

Vineri în 15 Octomvrie a. c., I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE a primit în reședința mitropolitană pe cei 27 de preoți din jud. Sibiu, reveniți de curând la Biserica ortodoxă.

În numele celor prezenți, protopopul Traian Belășcu a rostit câteva cuvinte adânc simțite, în care a rugat pe I. P. S. Sa să primească pe acești slujitori ai altarului, cari rupând pecetea, se întorc acasă gata de a sluji mai departe pentru mângâierea sufletească a poporului.

I. P. S. Sa i-a întâmpinat cu părintească dragoste și le-a arătat că îi primește cu inima deschisă și este bucuros de aportul duhovnicesc pe care-l aduc în mijlocul preoțimii noastre, cu care sunt chemați de aici înainte la o desăvârșită și frățească împreună lucrare.

De încheiere înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit a oferit preoților prezenți cărți, împărțind tuturor arhierasca binecuvântare.

O nouă biserică sfințită

Duminecă, 3 Oct. a. c., P. S. Teodor, arhieru-vicar al Ahiepiscopiei noastre, însoțit de consilier-secretar I. Munteanu și arhidiaconul I. Circov, dela Sibiu, a târnosit biserica parohială din Turcheș II (Brașov).

Prea Sf. Sa a fost întâmpinat de un sobor ales de preoți, printre cari pomenim pe P. C. Sa protopopul stavr. al Brașovului Dr. N. Stinghe, preoții N. Rădoi, Petru Leucă, Ierom. Arsenie, Victor Marin, Silvestru Garcea, Gh. Șerbu, Daniil Purcăroiu și parohul locului Virgil Dancu, care în numele poporului numeros a binevenat venirea pe aceste plaiuri a P. S. Sale Teodor.

În timpul sf. Liturghii a cântat corul parohiei Satulung, condus de dl ing. arhitect Bodeanu.

În fața ctitorilor acestui locaș, dl Bucur Bunescu cu soția Valeria, și a sutelor de credincioși prezenți în sf. biserică — podoabă de artă bizantină cu pictură în frescă, executată de pictorul I. Keber, — a vorbit înțelept și cu pilde din viață P. Sf. Sa arhieru Teodor, tâlmăcind poporului roșturile Bisericii în viața Statului nostru, arătând sprijinul temeinic pe care Biserica noastră ortodoxă îl dă Republicii noastre Populare, pentru crearea condițiilor tot mai prielnice pentru fericirea și prosperitatea în toate a poporului.

„Atitudinea noastră față de vremile noi, a spus P. Sf. Sa, este o atitudine de toată încrederea în evenimentele actuale. Colaborăm din toată inima cu conducerea Statului, care se străduiește să facă tot mai mult bine pentru poporul nostru. Strădania pentru popor a animat în toate vremile Biserica noastră ortodoxă, și pe slujitorii ei, cari au stat, stau și în continuare vor sta în slujba poporului, cu care și împart și bucuriile și durerile.”

La pomenirea numelui I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, sarcina plăcută dată, de a sfinți această biserică, și care în această zi memorabilă se află în Capitala țării pentru a primi în casa părintească a Bisericii Ortodoxe pe frații noștri rupți de vitregia vremilor, acum 250 ani, din familia dreptmăritorilor, poporul întreg a ovaționat pe înaltul nostru Ierarh, rugând pronia cerească să-i dăruiască ani mulți și fericiți.

Pentru vrednicia lor, preoții din această parohie, Daniil Purcăroiu și Virgil Dancu, au fost distinși cu brâu roșu.

La toate aceste solemnități au participat toate autoritățile locale și din Brașov.

Observator

Delegația protopopilor și preoților greco-catolici a părăsit Capitala Luni seara, 4 Octomvrie, fiind condusă la gară de întregul cler ortodox din București, în frunte cu protopopii și consilierii patriarhali.

Preluarea bisericii lui Const. Brâncoveanu din Făgăraș

VITRINA CĂRȚII

Făgărașul, centru de rezistență ortodoxă dărză dela 1698 până azi, a avut bucuria de-a pași în fruntea mișcării de revenire a greco-catolicilor la Biserica strămoșească. Din cei 38 preoți conduși de Păr. Aurel Brumboiu din Făgăraș, 31 au revenit la ortodoxie.

Dat fiind că biserica din Făgăraș a fost zidită de Constantin Brâncoveanu și răpită prin silnicie de episcopul Ioan Patakî, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a ținut să inaugureze personal revenirea ei și a credincioșilor ei la Biserica Ortodoxă, căreia i-a aparținut. Ziua de 10 Octomvrie a. c. a fost astfel o zi de mare praznic pentru ortodoxia făgărășană.

I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a fost întâmpinat la Sâmbăta de jos de dnii prefect Dragoș Bădiliță, subprefect Giurca Octavian, avocat dr. Iulian Cârjă (fost greco-catolic); iar în Făgăraș, la poarta bisericii brâncovenești, a fost așteptat de dl primar Șimon Vasile, dl Boris Todornitchi, un sobor de preoți ortodocși și foști uniți, în frunte cu prot. T. Ciocănelea, prot. Aurel Brumboiu și mult popor din amândouă stranele. Dintre foștii greco-catolici amintim pe: prot. V. Crișan din Șercaia, pr. Aurel Fratu din Veneția de jos, C. Brumboiu etc.

După cuvântul de bun venit al primarului și al pr. A. Brumboiu și răspunsul I. P. Sf. Sale, s'a slujit sfințirea apei, s'a făcut înconjurul bisericii și stropirea ei. Păr. A. Brumboiu predă în pridvor cheia bisericii brâncovenești I. P. S. Mitropolit, care lovește cu crucea de trei ori în ușa bisericii, rostind cuvintele: „Deschideți boierii porțile voastre... și va intra împăratul mării”.

S'a oficiat apoi sf. Liturghie, după care s'au ținut următoarele cuvântări:

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae, care va apărea în nr. viitor al „Telegrafului Român”

Urmează apoi instituirea ca protopop a păr. A. Brumboiu. Păr. cons. I. Grovu citește singheta arhierescă. Urmează

Cuvântarea Păr. Prot. A. Brumboiu

Inalt Prea Sfințite Stăpâne și iubii credincioși,

Anul 1848 e trecut în istoria poporului românesc ca an al revoluției iobagilor, pe care aceștia au făcut-o pentru îmbunătățirea vieții lor economice, politice și sociale. Iată că la 100 de ani de atunci, Dumnezeu a voit ca acest an să fie anul „revoluției preoțești” — așa cum a numit-o în Sfântul Sinod Păr. Gala Galaction.

Cum a putut să se facă acest act epocal, care a sguđuit până și porțile Vaticanului? Cum s'a făcut acest act? S'a făcut acest act în cea mai mare taină, de un număr de preoți, care am păstorit la sate, am suferit împreună cu poporul, am fost oropsiți și am căzut în disgrăția Blajului.

Aceasta s'a făcut pornind de jos în sus. Un număr de 38 de preoți s'au strâns la o dată fixată de mai înainte, în Cluj, în sala liceului Barițiu. Am avut de înfruntat multe împotriviri, neînțelegeri și mașinațiuni, dar am luptat să le învingem pe toate, căci ne bătea inima în piept de bucuria actului ce se va face. Fiind ales secretar al Congresului, luând cuvântul, am zis: „Am pornit la luptă ca să biruim, vom lupta și vom birui”. Și câte șoapte și uneltiri am înfruntat, așa încât în ziua de 1 Octomvrie, la orele 1, era hotărâtă revenirea. S'au întâlnit acolo preoți din toate părțile Ardealului, aducând adevărate la 450 preoți.

Acest mănunchi de preoți am plecat apoi la Sf. Sinod, să cerem să ne primească în sânul Bisericii ortodoxe. Și am văzut, astăzi săptămâna, când am citit actul de revenire, cum din ochii Inalt Prea Sfințitului Stăpân am curs lacrimi de bucurie, mulțumind din suflet lui Dumnezeu, pentru că i-a ascultat rugăciunile, ca cele două Biserici să se unească.

Și acum fac o mărturisire. Dragostea pe care am simțit-o atunci în Sf. Sinod ortodox a fost o dragoste pe care n'am simțit-o până atunci niciunde. Ca preot unit am fost la Roma, la Papa, dar am simțit

totdeauna răceala lui față de noi. Am înfeles atunci să rupem sigiliile care ne legau de Papa.

Și iată că după 250 ani de despărțire — în 21 Octomvrie se împlinesc — vedem Biserica greco-catolică primită din nou în sânul Bisericii ortodoxe.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Trebue să Vă mulțumesc de încrederea ce mi-ați acordat-o, numindu-mă slujitor la altarul la care au slujit părinții mei, însă acum slujind după tipicul și rânduelile Bisericii ortodoxe. Și fac aici mărturisirea că niciodată, ca preot unit, n'am aplicat cele 4 puncte deosebitoare, afară de recunoașterea Papei.

Era un punct nevralgic acest punct cu Papa dela Roma, care ne-a făcut atâta rău. De aceea am hotărât să rupem legăturile cu Papa și să revenim la sânul Bisericii noastre ortodoxe.

Inalt Prea Sfințite, Vă mulțumesc de toate și rog pe bunul Dumnezeu să-mi dea spor să lucrez în sânul Bisericii ortodoxe, așa cum am lucrat în aceste 8 zile din urmă.

Amin.

Cuvântarea Păr. Prot. Tr. Ciocănelea

„Aceasta e ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa”.

Inalt Prea Sfințite,

Iubiți credincioși,

De ar învia strămoșii noștri și ar participa la aceste clipe înălțătoare, ar muri a doua oară de bucurie. Iar copiii noștri vor învăța cu mândrie despre acest act epocal. Căci cu adevărat mare este clipa aceasta. Nimeni nu știe durerea mea și a poporului dreptcredincios, când de pe acest amvon se revărsau asupra Bisericii noastre ortodoxe valuri întregi de ură și dispreț.

Nimeni nu știe durerea pe care o încercam când, întâlnindu-ne la umblarea cu crucea, cu preotul unit, trebuia să ne ocolim unul pe altul. Au fost credincioși din Făgăraș, care mi-au spus de multe ori că „bine ar fi să fim împreună, să ne unim, să nu mai fim desbinați”.

Dar iată că s'a făcut și aceasta. Acum suntem iarăși una și iarăși vom sluji împreună cu frații noștri preoți uniți, cu care altădată ne ocoleam.

De aceea, iubii credincioși, vă rog liniștiți-vă! Veniți la altarul Domnului, căci clipa e solemnă! Veniți să ne împărtășim cu toții din același potir!

Noi n'avem nevoie de Papa; el să-și vadă de Vaticanul lui. Noi avem ierarhii noștri, ieșiți din rândurile poporului nostru, care ne cunosc durerile și vrerile, pe care să-i ascultăm. Să ne bucurăm deci și să preamărim pe Dumnezeul părinților noștri, că ne-a adus la limanul unității și mântuirii obștești.

Românii voiau să facă unirea suflătească din 1918, dar au fost unii care s'au împotrivit, ascultând de ordinele Vaticanului. Cunoașteți cu toții, de asemenea, rolul nunților papali, care paralizau orice acțiune a noastră.

Iubite Părinte,

Iată te-a ajutat Dumnezeu să te întorci la credința noastră ortodoxă. Acum sunt două biserici în Făgăraș unde se va face aceeași slujbă, aceeași Liturghie care se liturghisla la fel înainte de 1700. Nu vor mai fi două biserici de desbinare, ci două locașuri de închinare ortodoxă.

Iubite Frate,

Vați făcut nemuritori prin acest act, devenit istoric. Bucurați-vă deci de dragostea noastră. Iar vouă, iubii credincioși, vă fac din nou chemare: „Veniți toți să fim iarăși una, precum și Tatăl cu Fiul una sunt. Risipiți orice îndoială, întoarceți-vă la vatra strămoșească, să nu mai fie între noi ură și zavistie. Cei ce nu vor să vie, însemnează că nu se pot ridica la înălțimea ceasului de față”.

Mulțumesc bunului Dumnezeu, Inalt Prea Sfințite, că v'a hărăzit să iscăliți actul de revenire și să slujiți în biserica lui Brâncoveanu. Astăzi, Inalt Prea Sfințitul nostru Ierarh a șters pata rușinoasă a lui

Atanasie Anghel. Astăzi I. P. S. Sa a pus o coroană pe mormântul preotului Toma din Făgăraș, mort în celale pentru credința sa. Noi ortodocșii am dat martiri. Jerfta lor constituie temelia reunirii noastre de astăzi.

A fost mare și solemnă clipa unirii din 1918. Dar mult mai mare și mai solemnă e clipa unirii noastre suflătești din zilele de 1 și 3 Octomvrie.

Și mult mai mare și mai înălțătoare e pentru noi, făgărășenii, ziua de 10 Octomvrie, când căpetenia Bisericii ortodoxe din Ardeal a venit și a slujit în biserica lui Brâncoveanu.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, avem rugămîntea și o punem la inima I. P. S. Voastre, ca de câte ori ve-ți trece pe aici să poposiți și în această biserică, pe care știm că o prețuiți în chip deosebit.

Adresându-se Păr. Brumboiu, spune: „Părinte frate, fii liniștit, că eu voi respecta dorința I. P. S. Sale și vom servi totdeauna cu dragoste împreună”.

Păr. Prot. T. Ciocănelea și păr. prot. A. Brumboiu își dau îmbrățișarea frățească. Poporul întreg este profund impresionat. Iar Inalt Prea Sf. nostru mitropolit Nicolae spune:

„Parcă văd în aceste îmbrățișări, îmbrățișându-se poporul întreg, care a stat despărțit atâta vreme. Ceea ce s'a făcut astăzi, trebuia să se facă la 1 Decemvrie 1918, dar se vede că Bunul Dumnezeu n'a voit să ne împărtășească toată bucuria deodată și ne-a rezervat pentru zilele acestea bucuria deplină, bucuria reunirii suflătești a Românilor din Ardeal. De astăzi încolo Ardealul este și va rămâne una. Dumnezeu să ocrotească și să binecuvinteze cu roduri bogate această unire!”

Sf. Liturghie, Cuvântul I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și cuvântările P. C. protopopii A. Brumboiu și Tr. Ciocănelea au produs o profundă impresie asupra credincioșilor. Cu suflătele cutremurate de mărimea clipei ce o trăiau, când dorul atâtor generații după unitate s'a împlinit, cu ochii înrouați de lacrima bucuriei, au primit credincioșii sfințirea arhierescă prin care s'a încheiat acest act epocal în istoria Bisericii făgărășene.

La agapa, pregătită în casa Păr. Prot. A. Brumboiu, a tostat I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. I. P. S. Sa, arătând că reunirea fraților într'o singură credință este, un eveniment epocal din istoria bisericească contemporană, relevă rolul P. C. Păr. Prot. A. Brumboiu în mișcarea aceasta, prin care P. C. Sa și-a câștigat un merit nepieritor.

Răspunde curatorul bisericii brâncovenești, dl Traian Broștean, care exprimă convingerea că actul reunirii va reuși 100/100. „In familiile noastre acum e pace. Avem un singur Dumnezeu și o singură religie”. Aduce elogiul I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și C. Păr. Prot. A. Brumboiu. Astfel, într'o atmosferă de sărbătorească bucurie, s'au terminat festivitățile revenirii credincioșilor uniți și bisericii brâncovenești din Făgăraș sub oblăduirea Arhiepiscopiei sibiene. Voievodul-ctitor, Constantin Brâncoveanu, s'a bucurat în ceruri împreună cu luptătorii făgărășeni pentru ortodoxie. Dumnezeu să binecuvinteze lucrarea aceasta și să o temeinicească în veci.

Sf. Patriarhie primește zilnic din toate colțurile Transilvaniei telegrame prin care credincioșii greco-catolici se solidarizează cu acțiunea celor 430 de clerici cari au rupt legătura cu Roma. De asemenea, I. P. S. Patriarh Justinian a primit și continuă să primească, pe lângă mărturiile de adeziune trimise de credincioșii greco-catolici, numeroase telegrame din partea credincioșilor și clericilor ortodocși, care salută cu entuziasm istoricul act al reîntregirii Bisericii române din Transilvania. Intre acestea din urmă, menționăm telegrama trimisă de P. C. Prot. Dr. N. Neaga, rectorul Acalemiei teologice din Sibiu, în numele corpului profesoral al acestei Academii.

Leon Pădureanu: **Ce a fost unirea cu Roma în Biserica românească din Ardeal.** 1948, 16 pag.

Broșura aceasta vine la timpul cel mai nimerit pentru a lămuri masele largi și poate chiar pe mulți dintre intelectuali despre ce a fost într'adevăr unirea cu Roma în Biserica românească din Ardeal.

În acest scop, broșura analizează în primele două părți ale ei cauzele care au determinat unirea; cauze care țin de starea economică, politică, religioasă și culturală a poporului din Ardeal și de condițiile generale istorice în care se găsea întreg Ardealul.

Sub raport economic, Românii trăiau, sum se știe, în sărăcie cumplită, țărani și preoți fiind iobagi. Sub raport politic, întregul popor român din Ardeal nu avea nici un drept, fiind socotit ca tolerat pe pământul Ardealului. De asemenea religia ortodoxă a Românilor era numai tolerată, iar cultura lor, o cultură „de sate și preoți”, era simplă, nedesvoltată.

Împrejurările istorice erau și ele de așa fel că, în preajma lui 1700, împărăția austriacă, voind să-și consolideze stăpânirea asupra Ardealului și să înfrângă rezistența calvinilor, luteranilor și unitarilor, a pornit campania de catolicizare a Românilor, prin promisiuni de drepturi economice, politice și religioase.

Istoricul însuși al unirii este analizat în partea III-a a broșurii, arătându-se în deosebi rolul iezuiților în această nefastă acțiune, manevrele și falsurile săvârșite de ei pentru a rupe pe Români dela Biserica lor ortodoxă. Trista figură a mitropolitului renegat Atanasie este pusă în adevărata lumină a faptelor istorice.

Concluzia broșurii este aceasta: „Actul dela 1700 a fost determinat de motive de natură politică, economică și religioasă, care au fost speculate abil de către catolici, având și concursul Vienei”.

Unirea însă n'a produs efectele scontate, ci numai a învrăjbit pe Români, iar astăzi și-a pierdut cu totul rațiunea de a fi. De aceea clerul și poporul Bisericii Unite cer reîntoarcerea lor la Biserica Ortodoxă.

E bine ca această broșură să fie difuzată cât mai mult.

E. V.

Al. C. Rădulescu și D. V. Sădeanu: **Reîntregirea Bisericii Românești din Ardeal. Biserica greco-catolică revine în sânul Bisericii Ortodoxe Române.** București, Tipografia Cărților Bisericești, 1948, 48 pag.

Alcătuitorii acestei broșuri au avut fericita idee să strângă în volum, în cel mai scurt timp cu putință, primele documente ale revenirii la Ortodoxie a fraților greco-catolici din Ardeal, înfățișând totodată împrejurările în care s'a produs acest eveniment epocal.

Istoria începe cu apelul făcut de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae în ziua de 3/15 Mai 1948 pe Câmpia Libertății de lângă Blaj, cu prilejul sărbătoririi centenarului revoluției ardelenice din 1848. Continuă cu apelul lansat la 6 Iunie 1948 de I. P. S. Patriarh Justinian, cu ocazia instalării Sale pe scaunul de întâi stătător patriarhicesc R. P. R. Redă apoi lucrările și cuvântările Congresului dela Cluj, din ziua de 1 Octomvrie 1948. În care cei 38 protopopi și preoți greco-catolici au hotărât, în numele a 430 confrăți ai lor, revenirea la Ortodoxie.

Sosirea la București a delegației Congresului dela Cluj, ședința istorică a Sfântului Sinod din ziua de 3 Octomvrie și serviciul divin de mulțumire lui Dumnezeu dela biserica Sf. Spiridon Nou sunt istorisite în cuvinte mișcătoare și însoțite de toate documentele și cuvântările pe care le reproducem și noi în cuprinsul acestui număr al „Telegrafului Român”.

Broșura se încheie cu lista clericilor și profesorilor greco-catolici care cei dintâi au revenit la Biserica Ortodoxă.

Frumoase clișee, înfățișând momentele reprezentative a'ceor mărtețe evenimente, sunt presărate în cuprinsul broșurii.

Și această lucrare, care rămâne o mărturie a unora dintre cele mai de seamă evenimente din istoria Bisericii noastre, e bine să fie difuzată cât mai mult.

E. V.

Comunicat al Ministerului Cultelor

La numeroasele înfăbări ce sînt adreseate în privința aplicării art. 38 și 39 din noua lege a cultelor, Ministerul Cultelor dă următoarele lămuriri:

1. Trecherile dela un cult la aiul sau părăsirea unui cult sînt libere și garantate de lege.

2. Declarația de părăsirea unui cult se poate face și individual și în grup de mai multe persoane deodată. Când declarația este făcută în grup, ea va fi semnăată de fiecare declarant.

3. Declarația de părăsirea unui cult se înaintează primăriei locale, pentru a fi comunicată părții componente a cultului părăsit.

Primăria locală este obligată să elibereze la cerere dovada care constată depunerea declarației. Dovada poate fi individuală sau colectivă, arătând nominal pe toți semnatarii săi.

În caz când comunitatea locală a cultului părăsit a încetat de a mai exista în fapt, primăriile locale vor înainta declarațiile de părăsire a cultului, prin prefecturile respective, Ministerului de Culte spre cele legale.

4. Un cult religios nu poate primi în sânul său pe nimeni, decât pe baza dovezii liberate de primăria locală, constatând depunerea declarației de părăsire a cultului.

Nr. 7483/1948.

Comunicat

Aducem la cunoștința tuturor protopopilor și preoților foști greco-catolici și reveniți la Biserica ortodoxă că, având preoție lucrătoare, vor rămâne mai departe în posturile lor, continuându-și nestingheriți activitatea și bucurându-se de toate drepturile ca toți preoții ortodocși.

Sibiu, la 16 Octomvrie 1948.

Consiliul Arhiepiscopesc

Publicațiune

Parohia ort. rom. *Voivodenii mici*, prot. Făgăraș, dă în licitație publică spălatul și curățatul picturii sf. Biserici, pe ziua de 26 Octomvrie ora 3 p. m.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din loc, la orice oră din zi. Voivodenii-mici, la 9 Oct. 1948.

Epitrop G. Rimbeț Pr. Ioan Bica

(12) 1—1

Programul

serviciilor religioase la sfânta Biserică Catedrală din Sibiu pe luna Octomvrie 1948

În fiecare zi dimineața la ora 6¹/₂ Utrenie și în continuare *Sfânta Liturghie*. În fiecare seară la ora 6 Vecernie. *Marți* seara după Vecernie se slujește „Acatistul Sf. Antonie cel Mare”. *Vineri* seara, după Vecernie, se slujește *Acatistul Maicii Domnului*.

În *Dumineci* și *Sărbători* dimineața la ora 8¹/₂ Utrenia, în continuare la ora 9¹/₂ Sfânta Liturghie. La Liturghie cântă „Corul catedralei”, sub conducerea profesorului *Gheorghe Șoima*.

Duminecă în 24 Octomvrie 1948 servesc: Prot. Mihail Neagu, Octavian Mureșan, rectorul prot. Nicolae Neaga, prot. Dr. Ștefan Lupșa și Dr. Teodor Bodogae; diaconii: prof. Dr. Nicolae Mladin și Iosif Bolog. *Predică: prof. Dr. Nicolae Mladin*

Marți în 26 Octomvrie 1948, la Sf. Mucenie Dumitru, servesc: Prot. Mihail Neagu, Oct. Mureșan, ieromonah Anatolie Scurtu, preot Moise Popovici și prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Dr. Nicolae Mladin și Vasile Gârbu. *Predică: preotul Moise Popovici*.

Duminecă în 31 Octomvrie 1948 servesc: Prot. Mihail Neagu, Octavian Mureșan și ieromonah Anatolie Scurtu; diaconii: Iosif Bolog și Vasile Gârbu. *Predică: prot. Mihail Neagu*.

INFORMAȚIUNI

INTERNE:

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a fost convocat în ședință plenară pentru ziua de 18 Octomvrie 1948.

I. P. S. Patriarh Justinian a luat parte la serbările hramului catedralei Mitropoliei din Iași, unde a prezidat și o consfătuire a tuturor stareților și protopopilor din eparhia Moldovei.

Stabilirea sărbătorilor legale. Printr'un decret Prezidial apărut în Monitorul Oficial Nr. 241 din 16 Octomvrie 1948 s'au stabilit următoarele sărbători legale:

Duminecile. 1 Ianuarie (Anul Nou), 6 Ianuarie (Boboteaza), 24 Ianuarie (Unirea Principatelor), Paștele (3 zile), 1 Mai (Ziua Muncii), 9 Mai (Ziua Independenței, a Victoriei și a Eroilor), 25 și 26 Decemvrie (Crăciunul), 30 Decemvrie (Proclamarea Republicii Populare Române), 31 Decemvrie (ajunul Anului Nou).

D. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul cultelor, a primit Luni 4 Octomvrie a. c. pe cei 36 protopopi și preoți greco-catolici, delegați ai Congresului dela Cluj. D-sa le-a spus între altele: „Față de actul mareș și epocal săvârșit la Cluj, atitudinea noastră este cea dictată de Constituția populară, care lasă fiecăruia libertatea de a-și alege credința care vrea. Actul de refacere are însă și un aspect național și politic, pentru că prin el s'au reunit la un loc fiii aceluiași neam, care de 250 de ani erau împărțiți în tabere vrăjmașe, făcând jocul dușmanilor noștri”.

Un moment impresionant, în desfășurarea festivităților dela București, din ziua de 3 Oct. a. c., a fost acela când, la înapoierea dela biserica Sf. Spiridon Nou, unde se oficiază slujba de mulțumire lui Dumnezeu, o delegație de credincioși greco-catolici din Capitală au oferit I. P. S. Patriarh Justinian o glaștră cu flori, având în mijlocul lor crucea Mântuitorului, cu simbolicele cuvinte: „În aceasta vei învinge”.

Masive treceri la Ortodoxie. Pe temelul comunicărilor primite până Luni seara, 11 Octomvrie a. c., Sfânta Patriarhie a putut întocmi o situație provizorie a parohiilor foste greco-catolice revenite la ortodoxie.

Târnava mică 50 parohii, Târnava Mare 7, Sibiu 33, Făgăraș 34, Ciuc 16, Brașov 3, Cluj 29, Năsăud 12, Turda 30, Alba 20, Sălaj 102. Satu Mare 110, Someș 12, Bihor 52, Timiș Torontal 17, Severin 4, Caraș 20, Arad 14, Hunedoara 54, Maramureș 58, Trei Tcaune 4, în total 681 de parohii.

Din județele Lugoj, Mureș și Odorhei n'au sosit încă rapoarte scrise.

În județele Sibiu, Făgăraș, Brașov, Caraș, Trei Scaune și Maramureș, proporția parohiilor greco-catolice revenite la Biserica Ortodoxă Română este de sută la sută, iar în județele Ciuc, Satu Mare, Bihor și Hunedoara mai mult de 70 la sută din parohiile unite s'au reintors la Biserica străbună.

Sunt câteva cazuri în care credincioșii unor parohii au revenit la ortodoxie în unanimitate, chiar dacă preotul respectiv a rămas încă legat cu ierarhia greco-catolică.

Se cuvine a fi semnalat faptul că în împrejurimile Blajului trecerea clerului și a poporului „unit” la Biserica Ortodoxă se face cu un entuziasm deosebit, iar proporția parohiilor greco-catolice care au aderat la actul reintegrării a depășit de pe acum procentul de 55 la sută.

P. C. Pr. Victor Ienciu, profesor de religie greco-catolică din Cluj, publică în ziarul „Universul” cu data de 16 Octomvrie a. c. un foarte frumos articol intitulat: „Răspuns celor ce ne judecă nedrept”. „Unirea din 1700 — spune P. C. Sa între altele — s'a făcut de mitropolitul Atanasie și de 38 de protopopi din jurul lui, pe când reintoarcerea noastră la sânul

ortodoxiei românești s'a făcut de imensa majoritate a preoșimii greco-catolice și a poporului credincios. Dacă pentru consolidarea unirei din 1700 cu catolicismul a trebuit 100 de ani de prigoane și sacrificii sângeroase, pentru refacerea unității de credință n'a trebuit decât câteva zile, fără ca să se fi făcut vreo silă asupra conștiinței cuiva sau ca cineva să aibă de îndurat vreo suferință pentru mărturisirea credinței lui; este și acesta un semn al vremurilor pe care le trăim”.

Adunarea intelectualilor din Sibiu a reunit, Duminecă 10 Octomvrie 1948, în sala Teatrului Popular, un mare număr de intelectuali din orașul și județul Sibiu, care și-au dat adeviziunea la lucrările Congresului Mondial al Intelectualilor dela Wrocław (26—28 Sept. a. c.). Adunarea a fost prezidată de d. Prefect Dr. Aurel Mocanu. Au luat cuvântul reprezentanții diferitelor categorii de intelectuali din Sibiu și județ, exprimându-și hotărîrea de a lupta pentru apărarea păcii și împotriva ațățătorilor la războiu. Din partea profesorilor universitari din Sibiu a vorbit P. C. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Apoi d. Prefect Dr. Aurel Mocanu a dezvoltat conferința: „Rolul intelectualului în lupta pentru pace”. „A apăra pacea însemnează a apăra cultura și a apăra cultura însemnează a apăra pacea”, a spus d-sa. La sfârșit s'a votat o moțiune, prin care intelectualitatea sibiană s'a angajat să meargă alături de popor, pe calea păcii și progresului.

Licențiații Academiei teologice „Andreiane” din sesiunea de toamnă 1948: În urma tezelor prezentate și a examenelor orale, au fost proclamați licențiați următorii: 1. Protopop A. Terebenț, Vașcău-Bihor; 2. Diacon Titus Țifu, Cluj; 3. Preot Tr. Țifu, Cluj; 4. Pr. Halmagiu Ioan, Băiești-Hunedoara; 5. Șiclovian Romul, Pecica-Arad; 6. Vinchici Traian, Hisiaș-Timiș; 7. Pr. Corbu Octavian, Pociovești-Bihor; 8. D-na Liteanu Victoria-Arsene, Războieni-Turda; 9. Pr. Florea Ioan, Pianul de jos-Alba; 10. Pr. Tipurită Constantin, Vale-Sibiu; 11. Pr. Goga Teodor, Șura-mare-Sibiu; 12. Pr. Suciuc Ieronim, Rășinari-Sibiu; 13. Pr. Farca Traian, Sănnicolaul-mare-Timiș.

EXTERNE

La O. N. U. se continuă discuția în jurul propunerilor sovietice de reducere a înarmărilor și interzicere a armei atomice. Dl A. I. Vășinschi, delegatul U.R.S.S. a demascant tendințele războinice ale anglo-americanilor, cari fac uziașe cheltuieli militare, creează baze militare și mențin trupe în diferite părți ale lumii.

În Franța grevele continuă. Ele sunt un protest împotriva politicii economice a guvernului Queille.

Americanii și Englezii vor să încadreze și Spania în planurile lor agresive.

Muncitorii de toate categoriile din U.R.S.S. întâmpină aniversarea 31-a a revoluției din Octomvrie cu noi întreceri în muncă.

Nr. 1219—1948

(10) 1—2

Concurs

În conformitate cu hotărîrea Consiliului parohial, luată în ședința dela 27 Iulie a. c., publicăm concurs pentru întregirea parohiei **Poiana Mărului I**, de cl. I, protopopiatul Bran, cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul dela Stat.
 2. Taxele stolare obișnuite în parohie prot. Bran.
 3. Sesiune parohială 6 jug. pământ.
- Cererile de concurs, prevăzute cu toate documentele necesare și cu autorizația de a candida dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc Bran, iar concurenții se vor prezenta în parohie, într'o Duminecă sau sărbătoare ce li se va fixa de Oficiul protopopesc, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptmăritor.

Zărnești, 29 Sept. 1948.

Vasile Stoicanea
Protopop.

Nr. 911/948

(11) 1—2

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia vacantă de cl. III-a **Apata**, din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venite:

1. Salariul dela Stat.
2. Locuință în casa parohială, 3 camere, bucătărie, dependințe și grădină, cu o altă grădină, ambele având total 600 st. p.
3. Sesiune parohială veche 6 jug. arabil și sesiune par. nouă 32 jug. fânațe, slabă.
4. Stola uzitată în parohie.
5. 20 m. steri lemne de foc, aduse acasă din pădurea bisericii.

Indatoriri:

Cel ales este obligat a predica regulat Dumineca și sărbătoarea.

Candidații la acest concurs își vor înainta cererile, însoțite de actele prescrise și de binecuvântarea arhierescă de candidare la Oficiul protopopesc ort. Sf. Gheorghe, în termenul arătat și se vor prezenta apoi în parohie în Dumineca sau sărbătoarea stabilită de Oficiul protopopesc spre a servi, predica și face cunoștință cu credincioșii.

Sf. Gheorghe, la 9 Sept. 1948.

Oficiul protopopesc ort. rom., în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ioan Ludu
Protopop

Nr. 154/1948.

9 2—2

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III (treia) **Țopa** (Boiul mic) din protopopiatul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

I. Venite:

1. Salariul dela Stat.
2. Locuință în casa parohială, bună și cu dependințe economice.
3. Sesiune parohială 19¹/₂ jug., din care 16 jug. arabil și 13¹/₂ jug. fânaț.
4. Stola uzitată în parohie și ferdela de porumb introdusă din oficiu.

II. Indatoriri:

Pe lângă obișnuitele îndatoriri oficiale, preotul ales

1. Va predica regulat în Dumineci și sărbători.

2. Va întreține viața religioasă în parohie prin organizațiile religioase: a) Casa culturală, b) Oastea Domnului, c) Reuniunea femeilor și d) Societatea tineretului.

Cererile de concurs, însoțite de actele regulamentare și de binecuvântarea arhierescă de candidare, se vor înainta în termen Oficiului protopopesc din Sighișoara, iar concurenții îndreptățiți se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu incuviințarea prealabilă a subsemnatului, spre a liturghisi, predica și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. Sighișoara, în înțelegere cu Consiliul parohial din Țopa. Sighișoara, 13 Iulie 1948.

Emilian Stoica

Protopop

Doctor Eugeniu Dobrotă, medic în Poiana Sibiului, împreună cu soția sa Nuța și cu copiii lor, Lacrima și Soare, aducem aminte pritenilor și camarazilor de seminar, de cazarmă și de arme, că n'am uitat că s'au scurs atâția ani de când fratele nostru cel mai mic, cumnat și unchiu,

Căpitan de vânători
ROMULUS DOBROTĂ

a murit în ziua de 30 Martie 1943.

Pomenirea sufletului său am făcut-o în ziua de 14 Septemvrie 1948 (ziua Crucii) în biserica părintească din Poiana Sibiului și la mănăstirea Frâsinei, unde ne aflăm în acea zi.